

F. stadsantikvarien Anders Reinsert berättade om grevarna Thott och deras Skabersjö och Per Ragnarson visade bildere ur agronomen Emil Dufbergs egen produktion under hans tid på storgården Kristineberg. En hönsapiga var det som ledde till att Dufbergs bilder, ca 200, ännu finns.

Byacirkel 17 februari 2016

När det stora byggföretaget på Thottarnas Kristineberg skulle börja odla något som påminner om en monokultur, d.v.s. enhetlig karaktär i storskalig produktion där ute på åkrarna, kom vi att inom styrelsen för Kuturhuset Gula Skolan diskutera, om man skulle kunna uppmärksamma gården och dess historia i någon utställningsform. Vad kunde det finnas för dokumentation, bilder t.ex. Gården var stor, 1944 i Svenska gods och gårdar beskriven som ”82 hektar åker, taxeringsvärde 201 000 kr. Lerjord och svartmylla på lerbotten. Mangårdsbyggnad uppförd 1894, ekonomibyggnad 1916. 6 hästar, 28 kor, 21 ungdjur, 1 gödsvin. Nöt reaktionsfri. Gården till släkten 1915 genom nuv. ägares köp från Skabersjö fideikommiss. Ägare Per Anton Persson f 2/2 1885.”

Per Anton Persson, kommen från Skepparslöv, dog året efter den beskrivningen på Malmö Allmänna Sjukhus, efter att ha varit änkling i två år. Det hade gått drygt 7 år sedan Dufberg lämnade Kristineberg. Om de åren vet jag inte något.

Det dröjde innan någon hade kopplat Falsterbos historieskrivare, ingenjören Lars Dufberg (1926-2012) till Kristineberg som en möjlig kunskapskälla

Jag kände Lars, ringde och berättade. Fick snabbt svar: ”Farfars bilder, ett par hundra – vill du ha dom?” Ett lite utdraget ”Jaaa” som en undran om hur det kunde gå till. Mer hann jag inte förrän Lars sa: ”Jag skickar dom på en CD”. Sagt och gjort. Det gav tre saker:

Lilly Dufberg till häst och som examinerad gymnastikledare i Lund (syns mellan 4:e och 5:e flickan i första raden).

- 1) En utställning 2007, till vilken tre syskon Dufberg kom.
- 2) En bildsvit med några av agronomen/arendatorn Emil Dufbergs bilder.
- 3) En bildsvit om makarna Dufbergs minsting, som alls inte tänkte sig att bli någon av den tidens "hemmadöttrar" – ett exempel för snart 100 år sedan på temat "Kvinnor kan".

Olle Strand har länge gått med frågan hur det gick för tämligen självständiga bönder, när Otto Thott hade förhandlat sig till sig 10+markerna här mot några bergknallar vid Bodekull i Blekinge. Både Olle och vår vän Ingvar Strand har ett lokalpolitiskt förflutet. De vet att Gustaf Pålsson och opponenter Bertil Håkansson, som inte hade svårt med det politiska umgänget, reste till Karlshamn och Bertil skrev i hembygdsföreningens årsbok 1998 om bytesaffären mellan Thott och Karl XI. Dock inte ett ord om något överlåtelsesdokument. Bertil nämner i artikeln att det fredsåret 1658 fanns 17 gårdar i Oxie, varav 14 tillhörde kronan och 3 Malmö Hospital. Här fanns också en hovgård, avsedd för kungen, när han hade ärenden på denna sidan sundet. Thott hade agerat offensivt gentemot förmyndarregeringens Magnus Gabriel de la Gardie, som då företrädde kronans ägande av markerna nära Thotts Skabersjö. Thottarna hade liksom den

skånska adeln i övrigt manövrerat så att de skulle ha de nya vindarna i ryggen. Men hur gick det för kronogårdsbönderna, som fick rätta in sig efter Thott.

Kristineberg är alltså i högsta grad historia. Agronom Dufbergs bilder finns nu hos mangårdsbyggnadens nuvarande ägare, familjen Richt, och kommer att följa gården, om eller när den övergår i andra händer

Agronomen som egentligen ville bli ingenjör, hamnade på Alnarp och kom som utexaminerad att arrendera Kristineberg 1883-1907. Med den tidens mobilkamera, en s.k. resekamera på tre höga ben, en kameralåda och glasnegativ, dokumenterade Emil Dufberg det som han tyckte var viktigt, vilket inte inkluderade bostadsförhållandena för de många i statarfamiljerna. Däremot gårdstjuren, som skulle vara allsmäktig ända tills någon på 1950-talet kom på att ersätta honom med en inseminör, än värre en inseminös. Ladugårdsfogden med bästa hästen var också självklar att visa upp. Arrendatorns bostad, den som finns kvar, fotograferades interiört med långa exponeringstider, familjen inne och ute, och så förstås delar av det finare umgänget ute på jakt, fiske eller punchverandan

Så tar vi den bildsviten och sen den om lillan som blev stor, gymnastikdirektören Lilly Dufberg, som levde 1897-2003 och blev en nästan ända till slutet mycket vital kvinna, mycket omskriven inför 100-årsdagen och ihågkommen av nya generationer kvinnliga gymnaster.

Lilly Dufberg

18970125-0582

Dufberg, Lilly Mathilda Maria

Major Nilssonsg 13/Fridhemm

217 73 Malmö

Död 22/9 2000.

Folkbokförd (1997) i Slottsstaden, Malmö).

Född 25/1 1897 i Oxie (Malmöhus län, Skåne).

Ogift kvinna.

Lilly kom att delta som gymnast och ledare i två Olympiader, Amsterdam 1926 och Berlin 1936. Det finns en hel del om henne i Malmös Idrottsmuseum, medaljer, passerkort från Berlin, skämt som gymnastiska medsystrar utsatte henne för, m.m. Hon blev anställd i Skolöverstyrelsen för att missionera gymnastik till motvilliga kommunpolitiker. Skrev reserapporter bl.a. på vers, som t.ex. denna:

En obyråkratisk reserapport

"Enligt INSTRUKTION FÖR SKOLÖVERSTYRELSENS KONSULENTER, 8 §,
punkt 1, åligger det konsulent att över sina besök vid
anstalter avgiva kort skriftlig berättelse."

**Lilly Dufberg gjorde det på sitt sätt med Calle Schewen
som skrivmaskinsvals! (på 1930- eller 1940-talet).**

Den femte november jag for till Kalhäll,
där bjöds jag på kött i pirog.
I Enköpings folkskola Svensson jag såg,
hans fläskkotlett gjorde mej säll.
En småskolefröken var inget att ha,
men kaffet hon bryggde var bra.
Och kakor hon bakt i parti och minut,
jag reste, när dom tagit slut.

Rapport ifrån gästgivargården i Höör:
Där fick jag en biffstek så mör.
En plint med det snarast inköpas bör.
Tänk, biffen var stekt uti smör.
Min plan var härnäst att bese Filipstad,
men kåket är bättre i Hjo.
En välordnad lekplan där gjorde mig glad.
Och sen blev kalas må ni tro.

Ja, steken till midda'n var välhängd och god,
bourgognen den värmd mitt blod.
En smörgås med pilsner, när festen var all.
Ni vet ju, att jag kan stå pall.
Till Danmark jag for för att se på ett golv,
där fick jag ej lunch förrän tolv.
En "sviktande" sal det är inget för oss,
men pillede rejjer - ett gross.

I Norrköping bocken var ställd i ett hörn.
Jag lunchade med inspektör'n.
En armböjning gjorde vi två då och då.
Till schnitzeln en skål i bordeaux.
En omväg jag gjorde förbi Alingsås
och där kan ni tro bjöds på gås.
Som efterrätt underbart läcker maräng.
Så lycklig jag kröp i min säng.

- - - - -
Nu sitter jag hemma, min resa är slut,
med hummer och rhenvin på lut.
Att köket i landet är rikligt och gott,
som intryck av resan jag fått.

Stockholm den 15 november.
I tjänsten
Lilly Dufberg
Gymnastikkonsulent